

**MONITORING ZAWODÓW DEFICYTOWYCH
I NADWYŻKOWYCH W POWIECIE KOZIENICKIM
W II PÓŁROCZU 2011**

marzec 2012

Opracowała:

**Anita Chołaj
st. insp. pow.
Wydział Aktywizacji Rynku Pracy
PUP w Kozienicach**

I WSTĘP

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest procesem systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy dotyczących kształtowania popytu na pracę i podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno – zawodowym oraz formułowania na tej podstawie ocen, wniosków i krótkotrwałych prognoz niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania systemów kształcenia zawodowego i szkolenia bezrobotnych.

Podstawowymi źródłami informacji wykorzystywanymi w niniejszym opracowaniu były:

- „Zalecenia metodyczne do prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych” Ministerstwa Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej Departamentu Rynku Pracy, Warszawa 2003,
- Raporty i wskaźniki wygenerowane z aplikacji MZ – Monitoring Zawodów
- Załącznik nr 3 do sprawozdania MPiPS 01 „Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności za II połowę 2011 roku”
- Załącznik nr 2 do sprawozdania MPiPS 01 – „Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy za II połowę 2011 roku”
- rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 08.12.2004 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz.U. z 2004 Nr 265, poz. 2644 z późn. zm.)
- ustawa z dnia 20.04.2004 r.o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tekst jednolity Dz.U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415 z późn. zm.)
- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 27 listopada 2008 r. w sprawie programu badań statystycznych statystyki publicznej na 2009 r. (Dz.U.z 2008 r. Nr 221 poz. 1436 z późn. zm)
- rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 kwietnia 2010 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz. U. z 2010 r. Nr 82 poz. 537 z późn zm.).

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych łączy wiedzę z zakresu popytu i podaży siły roboczej w przekroju zawodowym. Informacje o bezrobociu i ofertach pracy posłużą w szczególności jako źródło informacji do:

- doskonalenia jakości usług rynku pracy w zakresie pośrednictwa i poradnictwa zawodowego, poprzez dostarczenie szczegółowej informacji w zakresie zawodów

poszukiwanych przez pracodawców oraz zawodów, na które nie ma zapotrzebowania na rynku pracy,

- właściwego planowania zgodnie z potrzebami rynku pracy kierunków szkoleń osób bezrobotnych,
- planowania poziomu i kierunków kształcenia zawodowego dostosowanego do potrzeb rynku pracy,
- merytorycznego uzasadnienia realizacji projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej.

II ANALIZA BEZROBOCIA WG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)

Na koniec grudnia 2011 r. roku zarejestrowanych było 4767 osób, w tym poprzednio pracujących zarejestrowanych było 3564 osób tj. 74,8 %. Natomiast dotychczas niepracujący stanowili 25,2 % tj. 1203 osób w rejestrach PUP w Kozienicach.

Bezrobocie według zawodów (grup zawodów) można analizować na kilku różnych poziomach: 10 wielkich grup zawodowych, 30 dużych grup zawodowych, 116 grup średnich, 392 grupy elementarne lub 1170 zawodów i specjalności. Niniejszy raport został opracowany w oparciu o kody sześciocyfrowe (np. 522107 sprzedawca) czyli zawody i specjalności. Jest to naszym zdaniem najbardziej przejrzysta forma przedstawienia „Monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych” w powiecie Kozienskim.

Struktura bezrobotnych według zawodów – stan na 31.12.2011 r. (24 zawody najliczniej reprezentowane)

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem	w tym kobiety	w tym absolwenci
Ogółem z tego:			4767	2407	262
1	000000	Bez zawodu	908	458	142
2	522107	Sprzedawca	379	355	17
3	916201	Robotnik placowy	357	143	1
4	722204	Ślusarz	129	1	7
5	712102	Murarz	104	0	0
6	331403	Technik ekonomista	102	88	3
7	512001	Kucharz	96	89	4
8	411004	Technik prac biurowych	88	77	1
9	311504	Technik mechanik	76	1	7
10	821304	Monter podzespołów i zespołów elektronicznych	63	63	1

11	752208	Stolarz meblowy	60	18	0
12	723105	Mechanik samochodów osobowych	55	0	2
13	931301	Robotnik budowlany	54	1	0
14	753105	Krawiec	52	52	0
15	514101	Fryzjer	48	47	4
16	322002	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	46	34	1
17	522305	Technik handlowiec	45	41	1
18	723307	Mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych	42	1	2
19	751201	Cukiernik	41	31	0
20	432103	Magazynier	39	16	0
21	31130	Technik elektryk	37	1	3
22	911207	Sprzątaczką biurowa	36	34	0
23	751204	Piekarz	32	5	1
24	263102	Ekonomista	32	29	0

Na koniec grudnia 2011 roku, rozpatrując liczbę bezrobotnych według zawodów najliczniejszą grupę stanowili osoby bez zawodu 908 tj. 19% ogółu, sprzedawcy 379 osób tj. 8,0%, robotnicy placowi 357 osób tj. 7,5% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych.

Z wyżej przedstawionej tabeli wynika, że analogicznie jak w poprzednich okresach w II połowie 2011 r. w powiecie koziennickim najliczniej reprezentowane są zawody z wykształceniem zawodowym. Dane zawarte w tabeli wskazują na to, że nadal niekorzystna jest sytuacja sprzedawców, ślusarzy, techników ekonomistów, którzy od lat dominują wśród bezrobotnych na lokalnym rynku pracy.

Powtarzające się bowiem z roku na rok trudności znalezienia pracy w tych samych zawodach i specjalnościach mogą wywoływać większe zniechęcenie w poszukiwaniu pracy. Rolą samorządów terytorialnych powinno być w tym względzie promowanie nowych rodzajów działalności oraz weryfikowanie spójności systemu kształcenia z potrzebami rynku pracy, a publicznych służb zatrudnienia – określanie dostosowanych do potrzeb pracodawców form kształcenia.

Napływ bezrobotnych wg zawodów w powiecie kozienskim w 2011 roku

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem	w tym kobiety	w tym Absolwenci
Ogółem			4452	2145	548
1	00000	Bez zawodu	1010	500	262
2	522301	Sprzedawca	349	323	31
3	961302	Robotnik placowy	283	113	4
4	722204	Ślusarz	112	0	9
5	331403	Technik ekonomista	96	78	10
6	311504	Technik mechanik	84	0	10
7	512001	Kucharz	81	67	8
8	711202	Murarz	66	0	0
9	411004	Technik prac biurowych	63	57	1
10	723105	Mechanik samochodów osobowych	60	0	4
11	311303	Technik elektryk	56	1	8
12	514101	Fryzjer	48	47	9
13	522305	Technik handlowiec	48	44	2
14	821304	Monter podzespołów i zespołów elektronicznych	43	43	1
15	422402	Technik hotelarstwa	42	39	12
16	931301	Robotnik budowlany	42	0	0
17	723307	Mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych	41	0	5
18	751204	Piekarz	37	4	1
19	833203	Kierowca samochodu ciężarowego	37	0	0
20	263102	Ekonomista	36	31	4
21	752208	Stolarz meblowy	36	14	0
22	235107	Pedagog	35	31	8

Z analizy powyższej tabeli wynika, że w 2011 r. największy napływ był w następujących zawodach: sprzedawca 349 osób tj. 7,8% ogółu zarejestrowanych, robotnik placowy 283 osoby tj. 6,4% ogółu, ślusarz 112 osób tj. 2,5% ogółu rejestrowanych w omawianym okresie. Można zauważyć, że wyżej wymienione zawody należą również do najliczniej występujących na dzień 31.12.2011 r.

III ANALIZA OFERT PRACY WEDŁUG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)

Oferty pracy zgłoszone do powiatowego urzędu pracy to wolne miejsca zatrudnienia, miejsca stażu, prac interwencyjnych, robót publicznych, prac społecznie użytecznych, przygotowania zawodowego dorosłych. W 2011 roku Powiatowy Urząd Pracy w Kozienicach pozyskał 715 wolnych miejsc pracy, w tym 505 miejsc pracy subsydiowanej tj. 70,6% wszystkich. Wpływ subsydiowanych form zatrudnienia na kształtowanie popytu na pracę jest bardzo wysoki i w znaczący sposób wpływa na ożywienie lokalnego rynku.

Struktura ofert pracy wg zawodów w 2011 roku

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Oferty pracy zgłoszone w 2011
Ogółem			715
1	515303	Robotnik gospodarczy	127
2	411090	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	78
3	522301	Sprzedawca	61
4	961302	Robotnik placowy	26
5	441990	Pozostali pracownicy obsługi biura gdzie indziej niesklasyfikowani	20
6	722204	Ślusarz	19
7	941201	Pomoc kuchenna	16
9	431102	Fakturzystka	14
10	332302	Zaopatrzeniowiec	12
11	833203	Kierowca samochodu ciężarowego	12
12	911207	Sprzątaczką biurowa	12
13	432103	Magazynier	11
14	262101	Archiwista	10
15	931301	Robotnik budowlany	10
16	531202	Asystent nauczyciela przedszkola	8
17	723103	Mechanik pojazdów samochodowych	8
18	514101	Fryzjer	7
19	723105	Mechanik samochodów osobowych	7
20	911203	Pokojowa	7

Powyższa tabela pokazuje, że do zawodów generujących wolne miejsca pracy zaliczyć możemy: robotników gospodarczych, pracowników biurowych, robotników placowych sprzedawców, ślusarzy, pomoce kuchenne, fakturzystki, zaopatrzeniowic. Należy zauważyć, że w zawodach robotnik gospodarczy i robotnik placowy zdecydowaną większość stanowiły oferty robót publicznych. Natomiast zawody sprzedawca, pracownik biurowy, fakturzystka to przede wszystkim oferty stażu. Na naszym rynku pracy istnieje duże zapotrzebowanie na pracowników o niskich kwalifikacjach i jednocześnie jest obserwowany duży napływ bezrobotnych w tych zawodach.

Szczególnie źle należałoby ocenić szansę na podjęcie pracy przez techników ekonomistów, w odniesieniu do których w ogóle nie wystąpiły zauważalne wielkości oferowanych miejsc pracy. Jest to sytuacja podobna do okresów poprzednich. Może to oznaczać utrwalanie się braku pracy dla tej kategorii zawodowej, dlatego też należałoby zwrócić szczególną uwagę na problem przekwalifikowania tych osób. Podobnie należałoby ocenić sytuację ślusarzy, techników mechaników, murarzy.

IV ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH

Analizę zawodów deficytowych i nadwyżkowych przeprowadzono w oparciu o zalecenia metodyczne do prowadzenia monitoringu.

Zawody deficytowe i nadwyżkowe określone są za pomocą wskaźnika intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów – $W_{n,I}^k$ mierzonej stosunkiem średniej miesięcznej liczby zgłoszonych ofert pracy w danym zawodzie w badanym okresie do średniej miesięcznej liczby zarejestrowanych bezrobotnych w danym zawodzie, w badanym okresie.

1. Zawody deficytowe

Poprzez zawód deficytowy należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

Przyjmuje się, że:

zawody o wskaźniku $W_{n,I}^k > 1,1$ to zawody deficytowe,

$W_{n,I}^k$ jest iloraz średniomiesięcznej liczby ofert pracy zgłoszonych w I połowie 2010 roku w danym zawodzie do średniomiesięcznej liczby zarejestrowanych bezrobotnych w II połowie 2010 roku w danym zawodzie.

Ranking 18 deficytowych zawodów w Powiecie Koziennickim w II półroczu 2011 r.

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności deficytu
1	411090	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	13
2	515303	Robotnik gospodarczy	7,9
3	411003	Pracownik kancelaryjny	5
4	422602	Recepcjonista	5
5	441990	Pozostali pracownicy obsługi biura gdzie indziej niesklasyfikowani	4
6	242108	Specjalista do spraw logistyki	3
7	332302	Zaopatrzeniowiec	3
8	343301	Bibliotekarz	3
9	514208	Wizażystka/stylistka	3
10	933304	Robotnik magazynowy	3
11	412001	Sekretarka	2
12	441501	Pracownik do spraw osobowych	2
13	514202	Kosmetyczka	2
14	524902	Doradca klienta	2
16	911203	Pokojowa	1,75
17	941201	Pomoc kuchenna	1,6
18	225101	Lekarz weterynarii	1,5
19	251902	Specjalista zastosowań informatyki	1,3

Według powyższej metodologii najwyższe miejsca w rankingu zajmują następujące zawody: pozostali pracownicy obsługi biurowej o wskaźniku intensywności deficytu $W=13$, robotnik gospodarczy 7,9 pracownik kancelaryjny 5, recepcjonista 5. Należy jednak podkreślić, że wskaźnik intensywności deficytu w przypadku takich zawodów jak pozostali pracownicy obsługi biurowej, pozostali pracownicy obsługi biura gdzie indziej niesklasyfikowani, pracownik kancelaryjny, kształtowane są przez oferty pracy zgłaszane przez pracodawców w ramach stażu, a robotnik gospodarczy w ramach robót publicznych.

Po konsultacji z pośrednikami pracy wynika, że najbardziej deficytowymi zawodami na oferty pracy niesubsydiowanej to: kierowca autobusu, mechanik pojazdów samochodowych, kierowca samochodu ciężarowego. Pracodawcy poszukują osób w w/w zawodach z wieloletnim doświadczeniem zawodowym i z aktualnymi uprawnieniami.

2. Zawody nadwyżkowe

Poprzez zawód nadwyżkowy należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy niższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

zawody o wskaźniku – $W_{n,I}^k < 0,9$ to zawody nadwyżkowe

$W_{n,I}^k$ jest iloraz średniomiesięcznej liczby ofert pracy zgłoszonych w II połowie 2010 roku w danym zawodzie do średniomiesięcznej liczby zarejestrowanych bezrobotnych w II połowie 2010 roku w danym zawodzie.

Ranking 30 najbardziej nadwyżkowych zawodów w II połowie 2011 r.

Lp	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki
1	741301	Elektromonter linii kablowych	0,75
2	228301	Fizjoterapeuta	0,6667
3	234201	Nauczyciel przedszkola	0,6667
4	311104	Technik geodeta	0,6667
5	818206	Palacz kotłów parowych	0,6667
6	832202	Kierowca samochodu dostawczego	0,6667
7	833101	Kierowca autobusu	0,625
8	325905	Opiekunka dziecięca	0,5714
9	214404	Inżynier mechanik - maszyny i urządzenia przemysłowe	0,5
10	227101	Diagnosta laboratoryjny	0,5
11	341203	Opiekun w domu pomocy społecznej	0,5
12	422603	Rejestratorka medyczna	0,5
13	721203	Monter instalacji i urządzeń sanitarnych	0,5
14	721203	Operator zgrzewarek	0,5
15	741103	Elektryk	0,5
16	821990	Pozostali monterzy gdzie indziej niesklasyfikowani	0,5
17	331301	Księgowy	0,4286
18	332203	Przedstawiciel handlowy	0,4286
19	234113	Nauczyciel nauczania początkowego	0,4
20	243106	Specjalista do spraw marketingu i handlu	0,4
21	621001	Drwal/pilarz drzew	0,4
22	911207	Sprzątaczką biurowa	0,375
23	432103	Magazynier	0,3548
24	122102	Kierownik działu sprzedaży	0,3333
25	214405	Inżynier mechanik – mechanika precyzyjna	0,3333
26	325601	Ratownik medyczny	0,3333

27	513101	Kelner	0,3333
28	811105	Operator koparko- ładowarki	0,3333
29	833203	Kierowca samochodu ciężarowego	0,3243
30	721306	Błacharz samochodowy	0,3077

W powyższej tabeli nie uwzględniono zawodów o intensywności nadwyżki równej „0” czyli takich, dla których w II połowie 2011 roku nie wpłynęła żadna oferta pracy.

Według przedstawionej metodologii w powiecie kozienickim w II połowie 2011 roku najbardziej nadwyżkowymi zawodami były: elektromonter linii kablowych, fizjoterapeuta, nauczyciel przedszkola.

V Wnioski końcowe

W oparciu o sporządzony ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych, analizę napływu bezrobotnych oraz ofert pracy zgłoszonych w PUP w Kozienicach nasuwają się następujące spostrzeżenia i wnioski:

- Niezmiennie największą grupę zawodową wśród pozostających bez pracy stanowią bezrobotni nie posiadający zawodu (bez zawodu). Jest to grupa obejmująca przede wszystkim osoby z wykształceniem podstawowym i gimnazjalnym, osoby posiadające wykształcenie średnie ogólnokształcące oraz osoby z wykształceniem średnim zawodowym bez tytułu zawodowego.
- Na koniec grudnia 2011 r. bez zawodu było zarejestrowanych 908 osób tj. 19,0% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych. Osoby te znacznie częściej tracą pracę. Uzasadnione jest podejmowanie działań w zakresie aktywizowania tej grupy bezrobotnych poprzez np.: przekwalifikowania, szkolenia czy staże.
- W II półroczu 2011 roku do Powiatowego Urzędu w Kozienicach zgłoszonych było 715 wolnych miejsc pracy, w tym 70,6% ofert pracy subsydiowanej. Znaczna część ofert pracy dotyczyła stanowisk przy pracach prostych i niewymagających specjalnych kwalifikacji, co wiąże się jedynie z przeszkoleniem zainteresowanych potencjalnych pracowników.
- Liczba ofert skierowana do osób posiadających wyższe wykształcenie była niewielka; ranking zawodów nadwyżkowych i deficytowych pokazuje, że wyższe wykształcenie nie daje gwarancji zatrudnienia.

- Analiza ofert zaewidencjonowanych w 2011 roku wg struktury stanowisk pracy wykazuje stosunkowo dużą liczbę ofert na stanowiska pracownik biurowy. Zauważyć należy jednak, że oferty te dotyczyły przede wszystkim możliwości odbycia stażu, z których tylko część zakończyły się zatrudnieniem po jego odbyciu. Pozostałe zaś osoby nadal pozostaną w ewidencji bezrobotnych.
- Statystycznie najbardziej deficytowymi zawodami na lokalnym rynku pracy są zawody: pozostali pracownicy obsługi biurowej, robotnik gospodarczy, pracownik kancelaryjny.
- Statystycznie najbardziej nadwyżkowymi zawodami na lokalnym rynku pracy są m. in. zawody: elektromonter linii kablowych, fizjoterapeuta, nauczyciel przedszkola.
- Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych w oparciu o statystykę rynku pracy nie jest w stanie określać rzeczywistej skali zjawiska. Wynika to z faktu, że nie wszystkie wolne miejsca pracy są zgłaszane przez pracodawców do Urzędu.

